

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIII. évfolyam

Szobotica, SZOMBAT 1922. november 25.

321. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hűfőn délelőtt
TELEFON SZÁM: Kladóhivatal 8-53, Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 90 dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-utca 4 szám alatt
Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-utca 1 (Leibach-palota)

Bűn az élet ellen

A csehszlovák nemzetgyűlés egyik tagja indítványt nyújtott be a büntető törvénykönyv módosítása iránt. Az indítvány ezt kívánja, hogy az államhatáron ne büntesse az élet elleni bűnt, ha az anya beteges, ha a szülők vagyontalanok és már három gyermekük van, ha a szülőknek nincsen lakásuk.

Ezzel az indítvánnyal a jogtudományok az erkölcsstannak s a hittudományok régi sebé kerül ismét a politikai aktualitások sorába. Az egyik tridentit zsinat határozta el a magzat lelkes voltát s terjesztette ki az egyház védelmét az emberi lélek kiformalódó fogulatára. Amár azt is mondják, hogy az állami és egyházi hatalom közös érdekei nyilatkoztak meg ebben a határozatban is, mint annyi másban, ami a világi hatalomtól kapta a tömjénes patinát. Az emberélet kezdett érték lenni s hamar tudatosabbá váltak azok a törekvések, melyek az államhatalom emberetését védte meg. A tudatos törekvések mellett működik a tudatlanság, ösztönös védekezése is a faj életének. Ha az európai államok büntető törvénykönyveit összehasonlítjuk, csudalatos törvényszerűsége bukkanunk. Ahol a népesség a legsűrűbb, ott a legenyhébb az élet elleni bűn büntetése. S ahol a népesség a legtrikább, ott a büntetés a legsúlyosabb.

Ez a törvényszerűség bizonyára nem azt jelenti, hogy a törvényalkotók népességi táblázatok alapján szabnak meg a bűn büntetési tételeit. De mégis a tudat alatti ösztönösség nyilatkozik meg benne. Mint ahogy Franciaországban, ameddig a házasságon kívül született gyermekok után nem ítélték meg tartásdíjat, s házasságon kívüli születések száma a legalacsonyabb volt egész Európában. Az erkölcsi felháborodás ott a legnagyobb, ahol a legtöbb gazdasági érdek fűződik a megszületendő ember világrajfúthoz. A morális érzést jobban sújtja az élet előtti halál Spanyolországban, mint Belgiumban, mert a népsűrűség ott kisebb, mint emitt. Kivívó példája ez is annak, hogy a legfőrdöntübb gondolkodást, a legabstraktabb szempontokat is hogyan urálja, milyen centrális irányítja, hogy formálja a dognákat és alakítja a morális ítéleteket a társadalmi érdek.

A jogi szabályozásra irányuló törekvés még nem tudott megbirkózni ezzel a feladat komplexummal. Mert ha az államhatalomnak van joga a beavatkozáshoz, ki döntheti el, hogy ez a jog hol kezdődik? Ha van ilyen jog, ak-

kor a jogban élő eleven erőnek természetes megnyilatkozása az, hogy tágtisa a korlátait. S akkor nemcsak negatívumokban jelentkeznek az államhatalom ereje, mely bünteti e tilalom áthágóit, hanem pozitívumokban is, mely parancsolhat és elrendelhet.

Ez az indítvány, amit az élet védelméről a csehszlovák nemzetgyűlés elé terjesztettek, annak törvényhozási kimondását kívánja, hogy akinél nincs lakása, annak ne legyen gyereke. A lakásnélküliség ezzel betekerülne ama kategóriák közé, melyek az elkövetett bűnnek eddig is büntetlenségét biztosították. A jogos védelem, a népsűrűség, az ellenszülhetetlen kényszer mellé most belép a lakásnélküliség is.

És erre se vesszük, meg se látjuk, hogy az egész jogrendszerünket, erkölcsi meggyőződéseink

A belügyminiszter rendelettel akarja orvosolni a magyarságot éit választói jogfosztást

Utastást küldött a főispánoknak és a polgármestereknek a választói névjegyzékek kiegészítése ügyében

A magyarságot ért nagy sérelem, a választói jog fontos orvoslása egyre késik és így látszik sok idő telteleg még, amíg az SHS. állam magyarságának összessége elnyeri az alkotmányban biztosított állampolgári jogainak teljességét. A Magyar Párt terjedelmes memorandumban tiltakozott a példátlanul álló jogfosztó eljárás ellen és az SHS. állam magyar sajtója szünt nélkül követelte az alkotmányba ütköző, a demokráciát és az állam tekintélyét mélyen sértő rendelkezésnek visszavonását. Azóta hónapok mullottak el anélkül, hogy ebben az egyre kínosabbá váló, szinte egészen elmergesedett ügyben bármint pozitív lépés történt volna a kormányzat részéről. A Magyar Párt tiltakozó felterjesztésére mindezeidig nem kapott választ, maradt minden a régiben, a magyar lajosságának az alkotmány elcselbélését követő második évben sincsen közéleti és országgyűlési választói joga. Közben mindössze annyi történt, hogy mikor a nagyvilvánosság elé került a szinte hibetetlen és kvalifikálatlan jogfosztás ténye, a magyarság e nagy sérelmének megszüntetésére választói jogi anket egybehívását helyezték kiáltásba a belügyminisztérium részéről.

Az értekezlet Timotijevics Szoboticán kellett volna megtartani az eredeti tervek szerint már szeptember elején. Az anket megtartását azonban állandóan elhalasztották és mindig újabb terminusokat írtak ki egész a mai napig, amikor még mindig nem történt semmi intézkedés a nemzeti kisebbségeket ért súlyos sérelem orvoslására.

Dobanovacki Pál főispán, aki a magyaroknak a választói névjegyzékébe való felvétele mellett barcolt, még nemrég kijelentette, hogy a választói jogi anketot meg fogják tartar-

elrendeztettségét, egész moralitástunkat hogy alakítja át lassankint az a nyomorúság, ami a háború után szakadt ránk. Kezdődött ez a nagy átrendeződés a minden-napi élekezésünkön s folytatódik a ruháinkon. A kifordított ruhák után jöttek a kifordított elvek, a kukorica lisztet kevert kenyér után a kukoricalisztes erkölcsei meggyőződések. Valamikor társaságon kívülré számított minden embert a tartóztatás, most ki lét ebben erkölcsei megkisebbedés?

Igy lesz a lakásnélküliség bűntétét szírázó ok s így lesz a lerongyolt világ lerongyolója az értelem és erkölc birtokállományának oka. A jólét napsugaras földjén egészen más erkölcsi szabályok uralkodtak, mint a nyomor alvilágában. S a világ építők még mindig az ideák kockaköveit faragják!

Ezzel szemben azonban most arról értesülünk, hogy ennek az értekezletnek az összehívása kérdésessé vált, sőt a terv a legutóbbi politikai események hatása alatt meghusultnak tekinthető már.

Subotícára azonban még nem érkezett hivatalos értesítés arról, hogy ezt az anketot nem tartják meg, azonban jól értesült körök szerint a belügyminisztériumban a választói jogi értekezlet megtartását most nem tartják időszérűnek mindaddig, amíg az opciók határidő meghosszabbítására vonatkozó javaslat ügyében végleges döntés nem történik.

Az elmúlt napokban Beogradban, tekintélyes és komoly politikusok körében ismételt szöba került a választói jogfosztás kérdése és az a nézet alakult ki, hogy valamilyen formában de mindenesetre eredményesen állást kell foglalni az alkotmányba ütköző eljárás ellen. Erről az ellenzéki oldalon készülő akción, amely valószínűleg már legközelebb parlamenti felszólalás formájában fog megtörténni, tudomása van a kormányznak is. Egészen bizonyos, hogy a kormány nem kíván oly szinten feltánni az ország demokratikus gondolkodó többsége előtt, mint ha a jogfosztást nyílt vagy ami még emél is rosszabb és elítélendőbb, tilkos kormányrendeletre hajtották volna végre egyöntetűen az alárendelt hatóságok. A készülő felszólalás, ha valóban megtörténni, nemcsak miniszteri választ, de előrelátólag parlamenti vitát is fog eredményezni és akkor kiderül majd, hogy a választói névjegyzékek összeállítását teljesítő hatóságok nem tartottak el olyan együgyesen, olyan közönsz morállapodással, külön e célból kidönt nyílt vagy bizalmas belügyminiszteri rendelet nélkül.

Még nem lehet tudni, hogy a kor-

mány bevárja-e a számára már nagyon is, válságos helyzetében semmiesetre sem kellemes, sőt mindenesetre kínos és esetleg váratlan bizonyalmakat is okozató felelősség-revonást. Nem nagyon valószínű. Annál is inkább, mert a kormány maga is tudatában van annak, hogy a nyilvánvalóan nagy és minősítetlen alkotmányjogi sérelmet most már meglehetősen nagy is orvosolni kell. Csak az a kérdés, hogy mikor és milyen formában. Hogy a kormány, mégis csak keresi a módot és a lehetőséget, a kérdésnek a napirendről való levételére, azt megerősíteni látszik az alább következő, ma érkezett, feltétlenül nagyon érdekes híradás.

A Bácsmegeyi Napló novisadi munkatársának jelentése szerint a Novisadon megjelenő Vajdaság arról értesül, hogy

A belügyminiszter leiratot intézett a vajdasági főispánokhoz és polgármesterekhez, amelyben közli, hogy a vajdasági választói névjegyzékek összedültádnál létreterésből figyelmen kívül hagyták a választói törvény alapvető rendelkezéseit, aminek folytán a Vajdaság területén igen sok állampolgárt, akik a választói jogosultság minden törvényes feltételének megfelelnek, nem vezették be a névjegyzékekbe.

A belügyminiszter leiratában rámutat a választói törvény első szakaszára, amely kimondja, hogy minden választói jogosultsággal rendelkező polgár, aki legalább hat hónap óta tartózkodik valamely város vagy község területén, hivatalból felveendő a választói névjegyzékbe.

Amint az értesítésből is látszik, hogy azon hivatalnokokat szemben, akiknek hanyagossága vagy nem-törődőmsége folytán a jogfosztás történt, megtorlással fog élni.

Eddig szől a rendkívül érdekes tudósítás. A Bácsmegeyi Napló novisadi munkatársa ebben az ügyben kérdést intézett Dr. Stefanovics Zsarkóhoz, Novisad város polgármesteréhez, aki kijelentette, hogy nincsen tudomása a belügyminiszter szöbanforgó rendeletéről.

A legközelebbi napokban mindenesetre előd, hogy csakugyan történt a belügyminiszter részéről valamiféle intézkedés a jogfosztó sérelem orvoslására. Ha valóban kiadta a belügyminiszter ezt a rendeletet akkor ez mindenesetre bizonyos haladást, bizonyos foku elvi természetű megmozdulást jelent az eddig tanúsított nagy és érthetetlen passzivitásában. A rendelet font ismertett tartalma után itéve, nem alkalmas és nem elegendés ahhoz, hogy csakugyan az alkotmányban biztosított választójogához jutassa az S. H. S. állami magyarságának összességét.

Nem adminisztratív intézkedés kell ide, amelyet különbözőképpen lehet magyarázni, félre lehet magyarázni és újabb bizalmas rendeletekkel hatályon kívül helyezni. Ez a rendelkezés választójoghoz juttathatja a magyarság egy részét. ki-

sebb-nagyobb tömegeit, de nem alkalmas arra, hogy minden kétség nélkül módon intézményesen biztosíthassa a magyarság összessége számára a választói jogot. Nem mondja ki imperatívó, hogy minden olyan magyar nemzetiségű egyént, aki S. H. S. állampolgár és az alkotmányban előírt korhatárt elérte, feléig egyhelyen tartózkodik, okvetlenül, minden feltétel nélkül fel kell venni a választói névjegyzékbe. A magyar nemzetiségű állampolgárok összességét nem szabad újra olyan helyzet elé állítani, hogy végnélküli felszólamlások, mindenféle községi bizonylatok után való futkosás által, időt vesztetően ajtóközösoktatók révén kiverkedje azt a jogot, amely fő az alkotmány szerint kétségtelenül meglévő S. H. S. állampolgársága folytán természetesen megilleti.

Hadiadók a békeövekre

Mennyi adót fizetnek Novisadon

A novisadi kereskedőket most az év végén meglepetés érte. A pénzügyigazgatóság most kézbesíti ki az adózó polgároknak az 1918—1921. évre szóló hadinyereség, vagyon és jövedelmi adó kivetéséről szóló értesítést. Ez a meglepetés most, amikor az üzletekben nincs forgalom, nem éri kellemesen az érdekeltet, de nem tehetnek ellene semmit és kénytelenek fizetni.

Novisadra 1918—1921-re hadinyereség, jövedelmi és vagyon adó címén 128.000.000 koronát vetettek ki, mely összegből 70 millió a hadinyereség adóra, 12 millió a vagyonadóra, 46 millió pedig a jövedelmi adóra esik. Azokra, akik a törvényszerinti adóbevallásokat nem eszköztették a kellő időben büntetésként 1 és fél millió koronát vetettek ki.

A bankokra és részvénytársaságokra 1920—21. évkora hadinyereség, vagyon és jövedelmi adó címén 22 millió koronát róttak ki.

Novisadon azok száma, akik hadinyereség, vagyon és jövedelmi adóval sújtattak: 5300, míg akik a III. osztályú kereseti adót fogják fizetni, azok száma meghaladja a tízezeret.

A pénzügyigazgatóság adókievétel közegét most a novisadi pénzügyigazgatósághoz tartozó negyven községekben végzik az adókievétést, ahol tízezer adózó lakik. A községekben az adó kivetése a jövő évi február-márciusban ér véget.

A város nem jótékony

a jótékony egyesületekkel szemben

A műkedvelői előadások betiltása

A városi hatóságnak azzal a tervével, amely szerint a színházi szezon tartama alatt a Műpártoló Kör kivételével semmiféle egyesület nem rendezhet a színházi szezon tartama alatt műkedvelői előadást, tegnapi számunkban már részletesen foglalkoztunk. A tervbevett intézkedés ezekben a körökben érthető megdöbbenést kelt, a jótékony egyesületek működésének hátkövavérését látják benne.

A jótékony egyesületek rámutatnak arra, hogy — ha nem is fizettek be a városnak színházi alapot — de, egyéb eszközök híján épp ezeknek a jótékony műkedvelői előadások segítségével tudtak eddig gondoskodni azokról a szegényekről, akiket egyébként magának a városnak kellene ellátni. Alkalmunk volt betekinteni az egyik szubotocai jótékony egyesület könyveibe, amelyek szerint ez az egyesület 1919-ben 19.271 koronát, 1920-ban 50.280 koronát, 1921-ben 42.600 koronát, valamint természetben 1215 kg. lisztet, 146 c. írt és 50.000 koronára értékű ruhanyomtatást szét gondozottjai között, akiknek sorában főképpen állami és magassága csucsán a német-hajor

városi nyugdíjasok vannak.

Ezt a munkát azonban a város eddig sem honorálta és a jótékony célú előadások után éppúgy meg kellett fizetni mindenkori a jelentős összegre ruha jegyadót, mint akár a barbelőpöjgyei után. Most azonban betelté a város mostoha elbánását a jótékony egyesületekkel, ezzel a korlátozással, amely megfosztja a jótékony egyesületeket működési anyagi

Megkezdődnek a jugoszláv—magyar vasutügyi tárgyalások

Megérkeztek a két állam vasuti delegátusai

Pénteken délután a beogradi, zagrabi és budapesti vonattal megérkeztek a közlekedésügyi minisztérium, valamint a jugoszláv és magyar vasutizgatóságok kiküldöttjei, hogy részt vegyenek a szubotocai vasutizgatóságúal szombaton megkezdődő tárgyalási tanácskozásokon.

Mint már megírtuk, a tárgyalások anyagát a Pécs—Baranyavár—Pélmónostor—Osijek—Subotica, valamint Subotica és Baja között a közvetlen vasuti- és postáösszeköttetés helyreállításra képezi. Egyidejűleg a vámkezelési eljárást is szabályozni fogják. Az említett vonalakon a személypöjgyász-, teher- és darabáruforgalmat is meg fogják nyitni.

A konferenciára eddig a következők érkeztek meg:

A beogradi közlekedésügyi minisztériumból: Eugen de Rocco vezérigazgató, dr. Zarkov Gyoko és Ivan Kelec igazgatók, a zagrabi államvasutizgatóságtól Vrbancics, Nikolic Koszta felügyelők, Bodnár Béla, Benedikt osztályfőnök, Steinmann Mörice. A Délvasutól részéről Ogrinc mérnök, Sulgay felügyelő és Zerkó előadó.

Földregés a jugoszláv—magyar határ mentén

A földregést mesterségesen idézték elő? — Egy bécsi lap előre bejelentette a földregés időpontját s holnapra újabb földregést jósol

Csütörtökről péntekre virradó éjszaka egész Közép-európa területén 6—8 másodpercig tartó földregés volt érzhető, amelyet erős morajlás kísér. A földregés középpontjáról és az annak helyéről az ismert közölt tudományos megállapításoktól eddig semmi részletes közlés nem érkezett, — egyik bécsi lapnak november 22-iki számában között cikk alapján azonban úgy tűnik fel, mintha a nagy földregés tudományos kísérletezéseknek lett volna az eredménye.

A Neues Wiener Journal november 22-iki számában előre jelzi a november 23-ikáról 24-ikére virradó éjszaka bekövetkező földregést és azt írja, hogy a 25. és 26-ika közötti éjlelen újabb földlökés fog következni. A lap szerint a göttingeni egyetem geofizikai intézete robbantások utána fogja a földregést előidézni, hogy annak alapján tudományos megállapításokat eszközölhessenek.

Az említett lap cikke egyébként, a mely a földregést előre bejelentte, a következőképpen szól:

»A legérdekesebb tudományos kísérletek egyike, amelyik a délamerikai katasztrófa alkalmával aktuális jelentőségű, fog megtörténni a november 23-ikáról 24-ikére és 25-ről 26-ikára virradó éjszakákon és egyik még pontosan meg nem határozott decemberi napon:

mesterséges földregést fognak előidézni.

Ennek a földregésnek a göcpon-ta Heidelberg-hegy lesz, amely a Röh-hegységnek egy hegycsoportja és amelynek körülbelül ezer méter

lehetőségétől, privilegizálva egy olyan műkedvelői csoport, amely nem jótékonyági szervezet.

Mindezeknek az alapján a szubotocai jótékony egyesületek tiltakozni fognak a korlátozás ellen és rámutatva azokra az okokra, amelyek a város érdekében is szükségesek teszik a jótékony intézmények működését, kérni fogják a műkedvelői előadások további engedélyezését.

A magyar delegáció tagjai: A magyar államvasutak igazgatóságától Hegyi Imre igazgató-helyettes, dr. Weiner Henrik, Sándor Gyula, Rimanóczy Ferenc, Gaál Béla, Kallós Leó és Dénes Zsigmond főfelügyelők, dr. Hendl Gyula, Hollaty Arthur, Stejschal Károly és Tomasić Ernő, a Délvasutól Jarosch Jaroszláv vezérigazgató-helyettes, Heisz Károly és Schwartz Ferenc főfelügyelő, Takács Andor felügyelő, a mohács pécsi vasutól Deutsch Gyula és dr. Pichler Károly felügyelők. A magyar delegációval jött még báró Szalay Gábor posta- és távirat főigazgató, Bugyi Károly postatanácsos, Koller Ottó fővám-tanácsos, Zechemeister József vámfelügyelő és dr. Stubenvoll Gyula rendőrőfőtanácsos.

A konferencia szombaton délelőtt kezdődik és előreláthatólag hétfőn már befejezést is nyer. A megállapodásokat a delegátusok kormányok elé fogják terjeszteni, amelyeknek jóváhagyása után a közvetlen forgalmat azonnal meg fog indulni Subotica- és Subotica—Baja között.

vetkező területeken lesz észlelhető: München, Zugspitze, a Bódeni tó, Zürich, Basel, Metz, Hollandia keleti része, a Zuideri tó, Hamburg, Berlin, Drezda és az Oriási-hegység, Prága és Passau.»

Ennyit ír a lécsi lap előre bejelentett mesterséges földregésről. Bár egyáltalán nem tehető fel, hogy a németországi kísérlet hármilyen összefüggésben is lenne a Jugoszláv észak és Magyarorszag déli részén észlelt földregésel,

mindentesre érdekes, hogy a két esemény időpontja teljesen egybe esik.

*

A földregés Szubotícán

Szubotícán legerősebben érezték a földregést a város házán levő tüzelő őrtoronyban. A két toronyór hajnali negyed négy órakor hirtelen úgy érezték, mintha megmozdulna a hatalmas torony és himbalózna. Mindezt pár pillanattig tartott csak.

Reggelre kelve mindenki elmondta földregési észlelteit.

Sok helyen észlelték, hogy edények csörömpölve összeütöttek, a függőlámpák megmozdultak és himbalóztak.

A fötbemeletes házakban erősebben érezték a földlökéseket és egyes gyöngyöb épületek felső emeletén igen komoly nyugtalanságot okozott főleg az apró gyerekék közt.

A földlökéseket a tanyákon erősebben érezték, mint a városban.

A földregés Pécsért

Pécsről jelentik: Hajnali 4 órakor erős földregés volt földmorajlással, amely 3 percig tartott.

A földregés egész Baranya, Tolna déli részén és Baja környékén volt észlelhető.

Apatinban

Apatinból jelentik: Apatinban, Ocsadai környékén, Sztara-Vukován és Sombor város környékén erős morajlásszerű zajjal kísért földregés volt, amely 8—10 másodpercig tartott.

Somborban

Somborból jelentik: Pénteken hajnalban 3 óra 25 percek nagy morajlással kísért erős földregés volt észlelhető Somborban. Több ház fala megrepedt. A Főutcán három ház kényenye bedőlt.

Emberéletben nem történt károsodás.

Diakovón

Djakovói jelentés szerint ott a földregés következtében a vasuti állomás teteje bedől.

Osijeken

Az osijeki földregésről következőket jelentik nekünk: Hajnali negyed négy órakor menyőrdörgés hasonló zugás, morajlás riasztotta föl a város lakosságát éjszakai álmából s utána 4—5 másodpercig erős földlökések voltak észlelhetőek.

Az álmukból fejrjadt emberek ijedten így keztek a szabadba jutni. A földregés sem emberéletben, sem épületekben nem okozott kárt, csupán néhány ház cindája hullott le és téglák estek le a falakról.

Topolán

Topoláról jelentik: Pénteken hajnali negyed négy órakor erős földregés volt észlelhető.

Feketicse

Crna-Brđából (Feketicse) jelentik: Pénteken hajnali 3 óra 15 percek 15—20 másodpercig tartó észak-déli irányú erős földregés volt észlelhető.

A földregést megelőzően hatalmas földalatti moraj hallatszott. A földregés alatt ajtók, ablakok csörömpöltek, a fall órák megálltak. Az első rengést 50—40 másodperc elmultával újabb, de enyhébb földregés követte.

Felelősségre vonták a zagrebi polgármestert mert nem vett részt a kumanovói ünnepségen

Zagreből jelentik: a városi közgyűlésen éles összetűzés volt Zsivanovics tanár demokrata bizottsági tag és Henzl polgármester között. Zsivanovics a szemére vetette a polgármesternek, hogy nem ment el a kumanovói emlék ünnepre, bár erre előzőleg ígéretet tett. Henzl polgármester kijelentette, hogy technikai okok gátolták meg elutazását és hangsúlyozta, hogy tiszteletben tart minden szerb emlék ünnepet és mindig korrekt álláspontot fog elfoglalni, ha az állam és nemzet becsülete kérdéséről van szó.

Zsivanovics válaszában rámutatott arra, hogy a polgármester, ha akadályozva volt, elküldhette volna maga helyett helyettesét.

Rendületlenül kitart a pénzügyminiszter az adóemeléssel

Megvédi a pártok előtt az adójavaslatot Beogradból jelentik: Mint ismeretes, az új egyenesedő törvényeknek, úgy a demokrata, mint a radikális pártban sok ellenzője van. Az adójavaslat ugyanis az eddiginél erősebben sújtja a földbirtokot is, ezért a parasztok közötti népszerűségüket féltik a pártok. A pénzügyminiszter viszont ragaszkodik javaslatához, mert enélkül a költségvetés egyensúlyának helyreállítása lehetetlen volna.

A két párt delegátusai elhatározták, hogy közös megbeszélésekben kompromisszumos megoldást fognak keresni. A klubok ülései előtt azonban Kumanovói pénzügyminiszter mindkét pártban maga kívánja megvédeni a javaslatát. Arra nézve még nincs meg a döntés, hogy mindkét klubban külön vagy pedig a pártok közös ülésén mondja el Kumanovói beszédét.

A demokratapárt pénteki ülésén Popovics pénzügyi államtitkár ismertette az új adójavaslatot, a melyet rövid vita követett. A demokraták kérték sok híve van annak az álláspontnak, hogy az adókat az egész országban egyenlősen kell. Olyan vélemények is hallatszottak, hogy a költségvetést kellene redukálni, hogy ne legyen szükség az adók felemelésére.

Politikai harcok a tisztviselőtörvény körül

A törvényhozó bizottság viharos ülése Beogradból jelentik: A törvényhozó bizottság péntek délelőtti ülésén Trifunovics Mita elnöklése alatt folytatták a tisztviselőtörvényről megkezdett vitát. A napirend előtt Vajesics Milorad radikális bizottságot intenzívebb tevékenységre hívta fel. Ezután áttértek a napirendre és a vitában különösen Barics Marko, Trifunovics miniszter és Pribicevics Valerian voltak résztvevők.

A vita akkor elesedett ki, amikor Anayelics Pavle a javaslat 2 pontjánál újból azt javasolta, hogy SHS. elnevezés helyett a szövetség

a „jugoszláv” szót vegyék fel. A megindult élénk és heves vitában különösen Krizman Hinko demokrata megatartása kellett feltűnést, aki élesen támadta Anayelicset és őt többek közt „svindler”-nek nevezte.

Barics klerikális, Trifunovics és Pribicevics Valerian újabb felszólalása után Gyonovics köztársasági névszerűt szavazást kért a kérdésben, amelynek eredményeképp 19 szavazattal 10 ellenében a bizottság a kormány szövegét fogadta el.

Ezután áttértek a 4. szakasz 7.

A vajdasági magyar nagybirtok maradványok ellen

Le akarják szállítani a maximumot — Az agrárbizottság ülése

Az agrártörvény javaslat albizottsága folytatta az első négy szakasz felbeszakított vitáját.

Pribicevics Milan (dem.) élesen bírálta a kormány javaslatát és azt javasolta, hogy a nagybirtokokból, a ki nem sajátítható maximumokat szállítsák le az egyes vidékek szerint 40, 60, illetőleg 100 holdra.

Dr. Grgin (rad.) Šetyerov korábbi javaslatát oly módon ajánlja kiterjeszteni, hogy nemzeti és emi-nensen szociális érdekekből egyáltalában ne állapítsanak meg maximumot.

Šetyerov dr. védi a maga álláspontját a maximumok leszállításáról, amely közel 200.000 lélek existenciáját biztosítaná.

Stavics VI. és Vilics Markó a kormány javaslatát védik és a 300 holdas maximum elfogadását ajánlják.

Különösen nagy vita fejlődött ki a 3. § körül, amely szerint azok az 50 holdon felüli birtokok,

pontra fölött megkezdett vita folytatására. Gyonovics köztársasági hosszabb beszédben tiltakozott a kormány reakciós javaslata ellen. Barics klerikális szintén támadta a javaslatot és különösen Pribicevics módszere ellen kelt ki. Éles ellenzéki felszólalása nagy föltűnést keltett, mert a klerikálisoknak Pasic miniszterrelökkel folytatott tárgyalásaiból kifolyólag a klerikálisok ellenzéki magatartásának mérséklését várták.

A tisztviselő-törvény javaslatának vitáját a bizottság szombaton folytatja.

amik nem laktak állandóan az SHS. királyság területén, csak 5 holddal rendelkezhetnek szabadon, a többi kisajátítás alá kerül.

A vita folyamán a külügyminiszterium jelenlévő referense, Ribarsz dr. kijelentette, hogy ennek a szakasznak rendelkezései nem ütköznek közvetlenül nemzetközi szerződésekre, de mégis alkalmat adhatnak más országoknak represszáliákra, retorziókra és hasonló rendszabályokra. Ami Romániát és Magyarországot illeti, ezekkel a határmegállapítás alkalmával létrejött ebben a kérdésben a megegyezés, de a megegyezés pontjait még nem ismeri a külügyminiszterium.

Végül a 4. szakaszról folyt nagyobb vita, amely a házastársak külön teleshányozott birtokaik egyenként deklarálja és az első árréndelet kibocsátása (1919 febr. 25.) óta történt birtok-elidegenítéseket és megterheléseket semmizese nyilváníta.

Döntő események előestéjén

Kormánybuktatás a célja a horvát blokk Beogradba jövetelének Radics és az ellenzék közös tanácskozása Szlavon-Bródban

A horvát blokknak szombaton kell döntenie plenáris ülésén a passzívits feladatáról és így a politikai közvélemény érdeklődése Zagreb felé fordul. Egy ellenőrizhetetlen híradás szerint ugyan elmarad a szombati értekezlet, hanem helyette előbb Radics a blokk teljes véreiható bizottságával együtt Szlavonbrodban utazik, ahol 30 ellenzéki politikussal, köztük Davidovics, Protics, Tomljenovics, Groll és Markovics Bozsoval találkozik. Ezen a találkozón a végleges haditervet beszélik meg a kormány megbuktatására és az új kormány megalakítására.

Jellemző módon foglalkozik a horvát blokk Beogradba érkezésével a Politika pénteki vezércikkében. E szerint Radicsék megérkezése után a parlamentben egészen más csoportosulás fog kialakulni. De hogy milyen lesz ez a csoportosulás, azt még nem lehet megállapítani, mert hiszen a blokk behatárolását a parlamentbe a kormánypártok, vagyis az abszolút kormányzati rendszer hívei eddig szinte hihetetlen dolgokat tartották.

A pénteki beogradi lapok megerősítik azt a tegnapi híradásunkat, hogy Radics garanciákat kapott Proticsól és Davidovicsól arra nézve, hogy a parlament még legalább hat hónapig együtt fog maradni. Erre azért van szükség a blokknak, hogy eredményes parlamenti munkáját igazolja választói előtt mostani elhatározása helyességét.

Egy újabb verzió szerint a horvát blokknak azért vált egyszerűre sürgőssé a parlamentbe való bevonulását,

mert attól tartanak, hogy a kormány néhány héten belül életbe lépteti az új kerületi beosztásról szóló törvényt. Ez pedig lényegesen megnehezítené a blokk helyzetét nemcsak Horvátországban, de Boszniában és Dalmáciában is. Azt hiszik ugyanis, hogy a kormány gyors megbuktatásával meg tudják akadályozni a törvény keresztülvitelét. Egy már életbe léptetett törvény megváltoztatása sokkal nagyobb nehézségeket ütköztet.

A blokk körreiben már nagyban folynak a kombinálások az új kormány összeállítására nézve. Legtöbbet azt a kombinációt lehet hallani, hogy az új miniszterelnök Protics vagy Davidovics lesz és hogy ebbe a kormányba Radics maga is belepne, aki a közoktatási tárcát biztosítaná magának.

Mint Beogradból jelentik, Pasic pénteken hosszabb tanácskozást folytatott Pribicevicsel és Pasic hadügyminiszterrel. Pribicevics a tanácskozás után Zagrebba utazott.

Zagrebban tartózkodik Ivanics Momesilo képviselő is. Protics legközelebbi híve, aki élénk tárgyalásokat folytat a blokk vezéréivel.

A klerikálisokkal is tovább folytatja tárgyalásait Pasic. Korosec dr. akit pártja plain pouvoirral látott el a tárgyalások folytatására, pénteken ismét felkereste a miniszterelnököt és hosszasan beszélgetett vele. Minlatt pedig Pasic a klerikálisokkal tárgyal, lapia, a Tribuna, vezércikkében a koalíció felbontását követeli.

Leégett a novisadi Rapid-gyar

Pénteken este kilenc órákor a novisadi Rapid konfekciós-gyárnak a Drva-trajzen levő épülete eddig még ismeretlen okokból kigyulladt. A hosszú földszintes épület néhány másodperc alatt lángokban állott, a felhalmozott szövet és kész ruha-készletekkel együtt. A tűz rohamosan terjedt és mire a tüztözlőszív kivonult, már az egész gyárépület lángokban állt.

A tüztözlőszív azonban tehetetlen volt, mert nem volt az oltáshoz elegendő víz, úgy hogy majdnem egy óra hosszat gondolt sem lehetett a mentésre. Így csak az áru-raktárnak egy kis részét sikerült megmenteni, míg a szövetek és az állami hivatalok részére készült ruhák legnagyobb része elpusztult. A kár több millió korona.

A városban a tűz nagy izgalmat keltett és annak a késő esti órákban sok nézője akadt. A városban főképpen azért nagy az izgalom, hogy a vízhiány miatt tűz esetén ilyen nehéz a mentés. A tűz még a késő éjszakai órákban is tartott, azonban a szomszédos épületeket megmentették.

A színház ügyében

Szubotičára jön a közoktatásügyi miniszter

A szubotičai színház állami támogatására vonatkozó kilitások a legutóbbi napon lényegesen megváltoztak. Ismeretes, hogy eddig a szubotičai város, a kulturális egyesületek és a színház minden fáradozása eredménytelen volt és legutóbb a közoktatásügyi miniszterium távirattal értesítette a várost arról, hogy egyelőre nincs költségvetési lehetőség a színház állami támogatására.

A kedvezőtlen hír vétele után azonnal még szélesebb meredben indult meg az akció az első állandó szláv szintársulat támogatása érdekében és ennek máris megvan a kedvező hatása. A szubotičai színház állami támogatásának ügyét ugyanis Beogradban is minden oldalról felkarolták és Pribicevics közoktatásügyi miniszter kijelentette, hogy módját éjti, hogy a szubotičai színház részére még november folyamán megfelelő államsegélyt utaljon ki.

A színház támogatásának rendezése céljából különben Pribicevics közoktatásügyi miniszter december 8-án Szubotičára érkezik. A miniszter látogatásának kizárólag az a célja, hogy a helyszínen tanulmányozza a színház fenntartásának lehetőségeit, miután a kormány sulyt helyez arra, hogy Szubotičán a szláv szintársulat az egész idény alatt működjék. A közoktatásügyi miniszter tárgyalni fog a várossal a színház állami bizottsággal és a színház igazgatásával is, hogy megállapítsa a színház támogatásának módját.

A szubotičai bizottság pénteki ülésén megelégedéssel vette tudomásul Tabakovics Miodol polgármesternek erre vonatkozó bejelentését és kifejezést adott azon reménynek, hogy ilyen körülmények között a színház további fenntartása nem fog akadályokba ütközni.

Szóba került még a szubotičai bizottság ülésén az is, hogy az utolsó előadásokon a színház nem volt elégséges juttatva. A városi tanács már intézkedett, hogy a színház-terem fűtésére elegendő fa álljon rendelkezésre.

A megkezdülő szünetidőszakok beütésének kérdése az eredeti tervtől eltérőleg nem került szóba a szubotičai bizottság pénteki ülésén, hanem annak megvitatására csak a jövő heti ülésen kerül sor.

A valutadiktátor

magyarázza a dinár áresését

Plavics bizik az újabb emelkedésben

Mai számunkban már részletesen foglalkoztunk a jugoszláv valutának a zürichi tőzsdén bekövetkezett újabb rohamos áresésével, amely, úgy látszik, napról-napra erősebb iramokban folytatódik. Csütörtökön 1.95-ös nyitás után 2.00 centimeses árfolyammal zárult Zürichben a jugokorona, péntekre pedig a záróárfolyam egészen 1.90 centimesig süllyedt.

Pénteken a Bácsmegyei Napló munkatársa kérdést intézett Plavics Dusan vauita-kormánybiztoshoz a dinár rohamos értékesítőkénségének okaira vonatkozólag, aki a kérdéssel a következőképpen nyilatkozott: — A dinár visszaesése arra vezetett vissza, hogy

illegitím uton nagymennyiségű dinár kerül ki a külföldre és azt egyszerre a piacra dobták. A dinársempészet ügyében a legszigorúbb vizsgálatot indítottuk meg és máris erős bizonyítékok vannak, amelyeknek alapján már a legközelebbi napokban számos bankügynök és kereskedő ellen, akik ebben az ügyben súlyosan kompromittálva vannak, a legerélyesebben el fogunk járni és velük szemben, minden egyéb szempont figyelembevétele nélkül, a legnagyobb szigorú fogjuk alkalmazni. E tekintetben csempészek büntetendő eljárása tényleg akadályt gördített a dinár javítására és stabilizálására irányuló akció elé, azonban módunkban áll, hogy ezeknek az üzemeknek véget vessünk. A legnagyobb dinársempészetet Zagrebban és Dalmáciában állapítottuk meg. Szigorú vizsgálatot fogunk indítani a devizabizottságok ellen is, amelyeknek egy része súlyos hibákat követett el. A gazdasági körök nyugtalanokdása, esetleg pánikja egyáltalán nem indokolt.

— Mindaddig, míg az új devizarendelet életbe nem lép, a Narodna Banka semmi devizát nem adhat ki. Az új devizarendelet vasárnapig életbe lép, azt sürgősen letárgyaljuk és

A fakir

Ira: Szekúia Jazó

Az impresszionának feltűnt a sötétbőrű fiatalember — aki minden reggel elaludt a kávéházban. Csak éppen megitta a kávéját s utána nyomban elszenderedett. Az újságíró fátardan esett le a kezéből — a pillát összezsúszkolták, arca átféheredett, nyaka lehanyatlott, mint a gém s pillanatok alatt már horkolt is keservesen. De mert ilve, nagyon fárasztó az alvás és az ember merevgercsőt kaphat a nyakába, az ifjú csakhamar ráborult az asztalra, hogy teljes kéjjel átengedhesse magát az eszméletlenség isteni gyönyöreinek. Nem szümlött, hanem valóban aludt. Még a legvadabb csataorvózársra sem ördög föl, ha a kártyások hajba kaptak egymás között a játszmán.

Reggel nyolctól déli egy óráig aludt lankadatlan buzgóssággal, megszakítás nélkül, míg a takarított söpörgetni nem kezdett az asztal körül és gyöngöden költögetni kezdte a kimerült dalát.

— Harmat ur! Éledjen. Már régen elharangozták a delet.

— Csakugyan? — dörmögte az ifjú, az álmat törlögetve alexandriai csillagos sötét szeméből. Még lekéstem volna az ebédet!

Valójában pedig nem ebédelt sehol. Szükség anyagi viszonyai nem engedték meg a mindennapos déli-idei táplálkozást. Sőt az utóbbi már lakásra sem tellett — azért aludt el a kávéházban, hova reggelizés ür-

a rendelet valószínűleg december 1-én már életbe lép. Ezalatt az idő alatt is

rendszerabályokat alkalmazunk, hogy a külföldi baisseszorgalmat feltartóztassuk.

Remélem, hogy a jövő hét elején Zürichben ismét magasabb lesz a dinár jegyzése.

— Mielvlt életbe lép az új devizarendelet, a helyzet a pénzpiacon lényegesen meg fog változni. A kül-

A törökök a lausannei konferencia elhagyásával fenyegetőznek

Kemal előterjesztette békefeltételeit — Nincsićs tárgyal Izmet pasával — Jugoszlávia nem tart igényt Szalonikire

A lausannei konferencia csütörtöki ülésének leglényegesebb eseménye a balkáni államoknak és Olaszországnak a megegyezése volt. A szövegeknek az a legfőbb célja, hogy az említett államok egységesen lépjenek fel a kemalisták túlzott követeléseivel szemben. Izmet pasát kellemlenül lepte meg a török követelésekkel szemben alakult új blokk és az angorai delegáció vezetője nem is titkolta eszólását. Arulésról és összehívásról beszélt és kijelentette, hogy legjobban szeretné Lausannt elhagyni. Gondolkodást időt tartott fenn magának azzal az indoklással, hogy tárgyalni akar delegációinak többi négy tagjával. Izmet most arra törekszik, hogy a lényeges kérdések tárgyalását elődözza Csicserin megérkezését, aki a legközelebbi napokban Lausanneba várnak.

A törökök azzal fenyegetőznek, hogy követeléseik elutasítása esetén Törökország egyesülni fog Szovjetországgal.

A többi tárgyaló hatalmak körében emiatt az a terv merült fel, hogy további halogatás esetén záros határidőt tűzzenek ki a török delegációnak, hogy a hozzá intézett kérdésekre válaszot adjon.

Vorovszki, a szovjetkormány román kereskedelmi delegátusa megérkezett Lausanneba. Vorovszki kijelentette, hogy Oroszország a török követeléseit minden tekintetben

ügye alatt térült be.

De mindenkinek van irigye.

A keres föld legszerencsétlenebb ördögének is. A sovány és sötét-arca ifjút is megirigyelte a gazdag és jótáplált impresszió — az ifjú kitűnő álma miatt. Mert a színházi ügynök vagyonos ur volt, százezreket harcolt össze kalandos és vállalkozó életé során — de nem tudott aludni. Veronállal és brómmal kellett megváltania a néhány órási szakai kimerültséget.

— Ha én ilyen művész volnék! — sóhajtotta. — S iltómben így el tudnék aludni én is! — sutogta kácult ívvel, gyönyörködve a kávéházban alvó fiatalemberben.

Pedig ebben az időben nagy keletlenlésegek is érték. Egy Tunlaja Sahib nevű büvész, akít ő szerződött a helybeli cirkuszhoz, váratlanul kerekelt oldott, faképnél hagyva a kitűnő impressziót. Pedig már hirdetve is volt a föllépte, öles plakátok. Az ügynök dühös volt. Mert tetemes kártérítést kellett volna fizetnie a kaján cirkuszosnak.

— Hogy az ördög vitte volna el azt a szelthamos fakírt.

Tekintete most az alvó ifjura esett. Feltűnt annak halvány és sötét arcára.

— Mint valami indiai királyfi! — sóhajtotta. — Ha gyémántos turban lenne a homloka körül s sápadt barnasz ömölne végig karcsu alakján, olyan lenne, mint egy élő rabsza, mint egy mogul, mint a nizam, mint a mudalírás!

A homlokához kapott.

földi devizákban fennálló szükségletet minden nehézség nélkül fedezni lehet. Az új devizarendelet biztosítja az államnak a külföldi forgalom szigorú ellenőrzését, ezzel szemben szabadabb lesz a külföldi valuta és deviza forgalma.

— Remélem, — fejezte be nyilatkozatát a valutadiktátor, — hogy a dinár minden ellensége, akció dacára továbbra is javulni kezdvebb árfolyamon stabilizálódni fog.

támogatni fogja és nem engedi meg, hogy a tengerszorosok a Balkán-szövetség ellenőrzése alá kerüljön, mivel ez a török-orosz szerződés határozataiba iltökzik. Oroszország követelt továbbá a török kapituláció megszüntetését is.

Mussolini csütörtökön délután Lausanneból visszautazott Rómába.

A konferencia pénteki ülésén több kritikus momentum merült fel és a helyzet a törökökkel szemben kilétsedett. Emiatt az ülésről csak igen rövid hivatalos kommuniké jelent meg.

Az ülésen Izmet pasa előterjesztette a törökök követeléseit, melyeknek lényegesebb pontjai a következők:

1. Törökország 1913. évi határainak helyredállása;

2. semleges zóna létesítése a török-bulgár határon;

3. a török szuverenitás tennartása a semleges zónában, nemzetközi ellenőrzés mellett;

4. szabad ut létesítése Bulgária számára az Egei-tengerhez;

5. népszavazás dönt.

A konferencia fölbizottsága elhatározta, hogy utasítja a területi albizottságot Keletrácia határainak pontos megállapítására, valamint a dedeagasi vasutvonalak és kikötő berendezésének ellenőrzésére.

Lausannei jelentés szerint csütörtökön Nincsićs Momesilló dr. külügy-miniszter, a jugoszláv delegáció vezetője tárgyal Izmet pasával. A rö-

vid tanácskozás után Izmet pasa örömmel adott kifejezést, hogy megismerhette a jugoszláv kormány képviselőjét. Kijelentette, hogy az angorai kormány nem gondol arra, hogy Delszerbiában nyugtalanságot szítson és

nem törekszik jugoszláv területek elnyerésére.

Milanói jelentés szerint Nincsićs külügyminiszter kijelentette a Corriera della Sera munkatársának, hogy az S. H. S. királyság támogatja Bulgáriának azt a törekvését, hogy kijaratot nyerjen az Egei tengerhez. Az érdeklét államok között fennálló ellentétet elsimítást Jugoszlávia magára vállalta. Az S. H. S. királyság nem támaszt igényeket Szalonikire és ebben a kérdésben Bulgáriával semmiféle megegyezést nem létesített. Végül kijelentette Nincsićs, hogy nemcsak azért jött Lausa meba, hogy Bulgária kívánásait támogassa, hanem, hogy részt vegyen a végleges béke előkészítésében is.

Indiába viszik a szultánt

Kalkuttai jelentés szerint Anglia a szultánt Indiába akarja vinni, hogy az ottani mohamedánok számára új kalifátust létesítsen és ezzel izolálja India lakosságát a többi mohamedánoktól.

Mussolini, Fiume és Magyarország

Az olasz miniszterelnök állítólagos fellépése a budapesti—fiumei vasuti közlekedés megindítása érdekében

Beogradból jelentik: Lausannei távirat szerint Mussolini ezt követelte Nincsićstól, hogy az SHS. királyság nyissa meg a közeledést Fiumével, hogy így Magyarország is használhassa a kikötőt.

Abban az esetben, — így szól a lausannei jelentés — ha ezt a követelést nem teljesítik, Olaszország a Népszövetséghez fog fordulni és annak a közbelépését fogja kérni, hogy ezt a kérdést a trianoni békeszerződés értelmében rendezzék.

— Fölléptethetném bátran a gézugyem Tunlaja Sahib helyett. Azt úgy sem ismeri itt senki.

Csoválta a fejét.

— Kár, hogy ez itt nem tud semmi büvészetet.

Vak világsággy derengett az agyában. Mint a pince szelében hirtelen fellobogó méces.

— De alvó fakírt, azt még mindig nevelhetem belőle. Valóban! Ó lenne a legpompásabb alvó fakírok egyike.

Az ötlet oly intenzív erejű volt, hogy nem hagyta nyugodni a kitűnő férfít. Föl akarta kelteni az ifjút, de nem bírt vele. Annóra belemélyült az álomba. Meg kellett várnia, míg a takarított kisöpir a kávéházból. Azután bemutatkozott neki. Meghívta ebédelni magához. És beszélgetésbe elegedett vele.

— Öseinek bölcséjét nyilván a Ganges partján ringatják? — kérde az ügynök udvariasan.

Az ifjú sóváran bűmlt a levegőbe.

— Meglehet. De nincs kizárva az sem, hogy a Nílus parton. Vagy a Holttenger vize mellett.

Az ügynök megrtette az ajánlatát.

— Nem volna kedve cirkuszban fellépni?

— Hogyne volna! Azonban nem tudok semmit. Sem lovagolni. Sem kötélen táncolni. A bukfezésben pedig beletörne a derekam.

— Ne szerénykedjen. Ör sokkal többet tud, mint bárki a világon! Tud aludni! Ez pedig a legnehezebb művészet!

Az ifjú nem értette.

Megmagyarázták hát neki a dolgot. Harminc napon azt fogják mutatni a cirkuszban, üvegkoporsóba fektetve, mint az alvó fakírt. Kap ezért estéknél ezer korona tiszteletdíjat. Nem lesz elfoglaltsága; csupán az esti órákban. Féljél aztán, mikor nem látják, a sötétben kisonhat a cirkuszból, mehet csavarogni — dorbzólni is a kedvére, sőt még jobb is, ha így cselekszik, mert így estére, mikor kezdődik a munka — legalább fáradt is lesz s könnyebben megy az alvás.

— Mit szólsz? Ezer korona! Egyszerű alvó! — kiáltott föl az impressziós diadalmasan.

Az ifjú a feje búbját vakargatta.

— Megpróbálhatjuk. Bár nem hiszem, hogy én máshol is tudnék aludni, mint a kávéházban.

— Hát majd odaállítunk egy márványasztalt is. Hogy meglegjen az illúzió.

A próbák tökéletesen sikerültek. Az ügynök hipnotizálta az ifjút. Ez utána elaludt, mint a bunda. Föl sem tudták rázni az álmából. Ment minden, mint a karikacsapás. A szerződést megkötötték. Elkészültek a ragyogó indiai jelmezek is, arannyal és hamis gyöngyökkel ékesítve. Új mezében, a sápadt és kicsinosított ifjú, valóban szép és költői jelenség volt.

Lázás igaztossággal leste mindenkiket a fakir bemutatkozását. Jötték hatalmas plakátok hirdetések. Archépt előre közhítké a színházi lapok.

Rengeteg ember gyűlt össze a cirkuszban. Mindenki ott volt. Csak

CIRKUSZ

Beszéljünk a földrengésről...

Igen, eltalálta: én is éppen arról akartam beszélni. Amiről magam: a mai éjszakai földrengésről. Igen, én is éppen úgy jártam vele, mint ma: csak reggel tudtam meg a kávéházban a fűtetőpincéértől, hogy egészen szabályszerű, rendezes polgári földrengés zajlott le városunkban. Éjszaka hirtelen arra ébredtem fel, hogy valaki a sötétben ki akarja húzni az ágynyat a szobából.

— Ejnye, — mondom — hogy ezek a végrehajtott már éjszaka sem hagyják nyugton a szegény embert!

Küsgrom az ágyból, felcsavarom a villanyt és akkor látom, hogy nincsen semmi baj. Se végrehajtott, se betörő nem alkalmatlanok nálam. Ellenben a falon fel és alá menekül a tizenhárom aradi vértanu, a Garibaldit pedig éppenséggel shimmyt áncol, a ruhaszekrény ajtaja kitárul, a frakkom kiesik a földre, a reggeli kikészített száviz illovtvan a pohárból, a kredenc tetejéről legurulnak a dunsztos üvegek... Az előszobán keresztül pedig villámgyorsasággal, megállás nélkül végigdübörög a Simplon-expressz...

— Ejnye — mondom — mindössze csupán három és féltitert szittam mellette az este és mégis be vagyok rugva?

Erre nyugodtan visszafeküdtem az ágyba. Még egy darabig forgott velem a szoba, de aztán ez is elmúlt. Különbözik is, majdnem minden második éjjel előfordul velem az ilyesmi, honnan a frászból tudtam volna hát, hogy éppen most az egyszer, éppen most ausgerechnet nem volt normális a dolog, hogy ez a ma éjszakai földrengés nem a megszokott földrengés, nem a hétköznapi, hanem a rendkívüli, az ünnepi földrengés volt!

Hallom, hogy előkelő uraink és hölgyeink közül többen egészen komolyan vették ezt a rengést és rengeteg azoknak a száma, akik alaposan begyulladtak. Egy szép néni, névszerint dr. Pongyolán nagy ijedségében pongyola, akarom mondani dr. Pongyola nélkül futott ki az utcára. Még szerencse, hogy nem egészen egyszál, mert vele együtt

a fakir nem, az üvegkoporsó üresen állott. Az ifju eltűnt. Már nyolc óra és az előadást nem lehetett elkezdeni.

— Hol lehet? — üvöltötte az impresszárió kétségbeesetten.

— Délután még itt volt — hebegte az igazgató. — Azzal mondatott, hogy csak egy kávét megyn inni. Nem tud jól aludni, ha előbb kávét nem iszik.

Hát keresték és mindenütt. Még a kávéházba is mehozattak stafétát. Hiába. Az ifju eltűnt. Nem lehetett előkeríteni. A közönség tombolt. Visszakövetelték a pénzt. Az ügynököt a felháborodott cirkuszi szolgák majdnem vérsre verték. Őt okolják mindenért.

Az impresszárió majd meg örült kétségbeesésében.

Nem is került elő az ifju. Csak nyegvednapra.

— Hol járt? — kérdi az ügynök haragból tátaköző ajakkal:

— Elaludtam.

— Elaludt?! —

— Tudja, végzetes betegség ez nálam — mentegetőző az ifju. E miatt dobak ki a hivatalomból is. Nem tudok soha ott lenni pontosan. Mindig elalszom.

— Es négy napig aludt?

Az ifju maga is csodálkozott ezen.

— Ugy látszik, én egy valaki fiakir vagyok — jelentette ki áttalánul.

— Akkor adja vissza a pénzt. Gazember! Valódi én nem használnak! — kiáltotta az ügynök és kilökte az ifjut az ajtón.

rohant ki dr. Frász is, aki majdnem kitörte önmagát. A hivatalos újtjáról hazakerző férjét a szomszédok egyhangzó véleménye szerint azokban csak utólag, holnap fogja kitörni a frász.

Hir szerint a földrengés ezenkívül még több hasonló családi boldogságot rengetett meg. Mondják, hogy Gyusztis kávéházi kitérőgünk. Gyenge Vazul már be is nyújtotta a válópert neje öngagsága szül. Nett Nett ellen. A ma éjszakai földrengés alkalmával ugyanis Gyenge Vazul álmaitlanul töprengett ágyában, míg neje öngagsága szül. Nett Nett édesen aludta az ártatlanok álmát. A heves földrengésre öngagsága felriadt és mintegy félálomban felsóhajtott: — Maga az Kázmér?

Nem csuda, hogy a szerencsétlen Gyenge Vazul duplán érezte a földrengést és teljesen megingott a hite a női hűségben.

Nó, de beszéljünk másról. Beszéljünk arról, hogy a mostani földrengési szezon, amely ha lapoknak hűnünk lehet, igen hosszúnak ígérkzik, új lökéseket adott máris a női divat fejlődésének. Néhány előkelő női szabó cég már lázasan töri a fejét azon, hogy minő új divatot eszeljen ki földrengések idejére. Mert az csak természetes, hogy földrengések alkalmával előkelő hölgyeink külön, e nevezetes és divatos társadalmi események megfelelő öltözékben jelenhetnek meg egy otthon, mint nyilvánosan. Az új divatkezdés tervei nagyjában elkészültek. Lehet mondani igazán ötletesen és stílusosan fest a tess földrengési kosztüm, amely egy herciz női hálóingnek látszik első pillanatra, második és harmadik pillanatra azonban, pláne ha még jobban szemügyre vesszük, kiderül, hogy gazdag prémekkel van kipermeztve, egyrészt a hideg ellen, másrészt, hogy a barátok hidegrázást kaptanak miatta.

Hiába, a földrengésből is csak a nőknek van hasznuk.

(g. z.)

Kártyavesztésé miatt lett öngyilkos a bukaresti magyar konzul

Tegnap számunkban röviden megírtuk, hogy Pap Béla bukaresti magyar konzul agyonlőtte magát. Öngyilkosságáról most a következőket jelenti kolozsvári tudósítók:

Pap Béla konzul az öngyilkosságot a magyar konzulátus helyiségében követte el. Az öngyilkosságot a konzulátus egyik tisztviselője fedezte fel, aki aktákat vitt be a konzulhoz aláírás végett. A tisztviselő egészen szokatlan pőzban, az irászatlára dőlve, arccal a kárijára borulva találta főnökét. Mikor egész közel lépett hozzá, akkor vette észre, nagy rémületre, hogy az irászatlapján és a szék körül nagy vértócsa veszi körül a konzult.

A konzulátus tisztviselői szemelyzete orvost hivatott, aki azonban már nem segíthetett az öngyilkoson, mert megérkezésekor a szerencsétlen ember már kiszenvedett. A konzul egy browniinggal vetett véget életének. A golyó a jobb halántékon batolt be s az orvosi megállapítás szerint azonnal megölte áldozatát.

Akik a konzul magánéletét figyelemmel kísérték, tették okát arra vezeték vissza hogy szenvedélyes kártyajátékos volt s ennek lejt az áldozata. Állandó látogatón volt egy bukaresti klub játéktérképén, ahol a konzul nagy idekben játszott. Hir szerint néhány nappal ez előtt a konzul több veszítet el súlyosbirta és a nagy veszteséget az a körülmény, hogy Pap Béla ilyen nagy veszteséget nem rendezhetett, hogy minden valószínűség szerint a konzul hivatalos pénzt kölcsönzött és veszítet el.

Megkerültek a verusicsi rablók

Az egyiknek csak a holttestét találta meg a rendőrség

Megírtuk tegnap azt a különös rablótámadást, amely Verusicspusztán történt és amelynek eredményeképpen a megtámadott Gabrics Alve gazdálkodó az éjszakai rablótámadók közé lőtt, akik közül az egyiket hasán találta a golyó és súlyosan megsejtült.

A suboticei rendőrség napok óta erélyesen nyomozott az ügyben és a nyomozás péntekre eredményre is vezetett, miután végre sikerült ráakadni a rablótámadás tetteseire. A Verusics-pusztá melletti kukoricás gyümölcsösök átkutatása után ugyanis a rendőrség megtalálta a megsejtült rablótámadó holttestét. A halálosan sérült embert két társa egész a kukorica-földekig vitte magával, majd, hogy gyorsabban menekülhessenek, otthagyták halálosan sebtűllt társukat, aki belehalt sérüléseibe.

Miután a nyomok Suboticára vezettek és a rendőrségnek tudomásra jutott, hogy a rablók egyike egy suboticei nővel élt együtt, ilyen irányban indult meg a nyomozás és sikerült is pénteken elfogni a rablótámadás második tettesét is.

HIREK

Egy kritikus albumából

Az ellenségeink és a barátaink között, ha jól megmondoljuk, nincs is olyan nagy különbség, mint ahogy a gimnáziumban tanították. A legnagyobb talán az, hogy az előbbieket szolidarisabban ellenünk, mint az utóbbiak mellettünk.

Barátainkat legtöbbször a sors kedvezésének köszönhetjük, az ellenségeinket majdnem mindig magunk szerezük magunknak.

Ha súlyt vetsz arra, hogy megtartsd a barátaidat, akkor nem szabad fölülük emelkedni. Mert ha kariert csinálsz, vagy meggazdagodsz, akkor szert teszel ugyan új barátokra, de könnyen veszed el a régieket.

Ha jól folynak a dolgaink, a barátaink jobban szeretnek s az ellenségeink erősebben gyűlönek bennünket; ha bajban vagyunk, az ellenségeink kevésbé haragudnak s a barátaink kevesebb szeretettel gondolnak ránk.

Az olyan embernek, aki szép nővel feleségül, könnyven megszapornak a barátai. Akinek pedig szép felesége van és ebédek is ad, az a legnépszerűbb ember lesz a városban.

Bdkr.

— A királyi család a Nemzeti Színházban. Beogradból jelentik: Tegnap este a Nemzeti Színházban a „Pillango kisasszony” előadását végignozta a király, a királyné, Arzen herceg, György herceg kísérettel.

— A rokkantak a királyné. Beogradból jelentik: Csütörtök déntán a király kíséretében fogadta a rokkantak küldetését. A küldetés hosszú ideig tartott és a király kíséretében a rokkantak helyzetéről és a rokkant törvényről való véleményekről érdeklődött a királyné. A király megígerte, hogy a rokkantak kívánásait támogatni fogja.

— A közlekedésügyi miniszter tárgyalásai német ipari körökkel. Beograd jelentés szerint a közlekedésügyi miniszteriumban december elején konferencia kezdődik a német ipari körökkel a Stalacon építendő vasúti műhely ügyében. A vasúti műhely felszerelését a kormány Németországban akarja bevásárolni a német jóvátételi számla terhére.

— A román trónörökös Beogradban. Beogradból jelentik: hogy Károly román trónörökös, Mária királynő fiúve szombaton látogatába Beogradba érkezik.

— Királylányok utazása. Zsombolyáról jelentik: Csütörtökön átutaztak itt az Olaszországba utazó Jelenina román és Irena görög királyi hercegnök.

— Pasics miniszterelnök Novisadon. Novisadról jelentik: Szombaton reggel Pasics Nikola miniszterelnök több radikális miniszter és nagyszámú radikális képviselő kíséretében Novisadra érkezik, hogy résztvegyen a Tomics Jása rekviemjén. A miniszterelnököt az állomáson ünnepélyes fogadtatásban részesítik. A rekviem után, amelyet délelőtt 11 órakor tartanak meg a görög-keleti szerb templomban a miniszterelnök és kísérete a temetőbe vonulnak és koszorút helyeznek Tomics Jása sírájára, mely alkalommal gyászbeszédet mondanak. A miniszterelnök tiszteletére déli egy órakor bankett lesz a Sloboda dísztermében utána a miniszterelnök a vajdasági képviselőkkel szűkebb értekezletet tart, a melyen a képviselőket és kerületi pártelnököket tájékoztatni fogja a politikai helyzetéről. A tervezett radikális párti nagygyűlés elmarad. A miniszterelnök délután részvesz a női olvasókör által Tomics Jása emlékére rendezett irodalmi ülésem. Este 9 órakor a miniszterelnök visszatutazik Beogradba.

— Áthelyezés. Dr. Bogdán Sándor suboticei járásbíró Szuboticáról a velükikindai törvényszékhez helyezték át.

— A torontai főispán és alispán Kikindán. Velükikindáról jelentik: Dr. Vlaszalin Milorad főispán és dr. Raics Szvetislav alispán hivatalos ügyben Kikindára érkeztek. A főispán tiszteletre a Városi kávéház éttermében 50 terítékű bankettet rendezett a kikindai demokratapárt, hol ünneplésben részesítették dr. Vlaszalin Miloradot, az új főispánt.

— A népszövetség új ausztriai főbiztos. Bécsből jelentik: A népszövetség Zimmermann rotterdami polgármestert Ausztria népszövetségi főbiztosává nevezte ki. Zimmermann legközelebb átveszi a népszövetség bécsi delegációjának vezetését és a főbiztosi hivatalt a régi császári palotában helyezik el.

— Rádióállomás épül Székesfehérváron. Székesfehérvárról jelentik: A város tanácsa pénteken bemutatta a közönségnek az épülő rádióállomás tervét és az eddig elkészült építkezéseket.

— Egy volt olasz külügyminiszter halála. Rómából jelentik, hogy Sonnino volt olasz külügyminiszter péntekre virradó éjjel meghalt.

— Házasság. Scaffer Blanka és Gombos Imre folyó hó 20-án tartják esküvőjüket Nemusmetinben. (Mindem külön értesítés helyett.)

— Senta város borfogasztási börtöne. Sentáról jelentik: A suboticei pénzügyigazgatóság kiírta az árleltési s sentai bor- és husfogasztási adó bérlétre. Szombaton Petrovics István dr. polgármester, Bobrics István főszervező és Szlavics Stevó városi bizottsági tag Subotica városnak, hogy a város megbízása alapján a város részére megvásárolják 1923. évre a bor- és husfogasztási adó bérlétre.

— A liszt- és gabonaszakok vámtentessége. Beogradból jelentik: A pénzügyminiszterium 51.909/922. F. számú rendelete szerint a liszt- és gabonakereskedők a kivitelnél és a behozatalnál az árval megfőtött zsákok után fizetett vámot visszakapják, ha a zsákokat a szállítást eszközlő cégeknek kilenc hónapon belül visszaküldik.

— Eredménytelenül végeztek a magyar-cseh politikai tárgyalások. Prágából jelentik: A magyar-cseh tárgyalások politikai és jogi részét csütörtökön eredménytelenül befejezték. A tárgyalások a szobrok, levéltárak, könyvtárak és az állampolgárság szabályozásának kérdéséről szóltak. A megszakított tárgyalásokat csak januárban folytatják.

— Nem felelnek meg a valóságoknak a híkidai kémkedési ügyről elterjedt hírek. A „Pravda” és a „Politika” tudósítása nyomán több magyar lap is hírt adott arról, hogy Velikikikindán több tartóztatás volt az ügy kémkedési ügyből kifolyólag. A „Bácsme gyei Napló” kikindai tudósítja az ügyben érdeklődött a kikindai hatóságoknál, ahonnan azt az információt kapta, hogy a kémkedési ügyről elterjedt hír teljesen légből kapott kóhalmány és ezideig senkit sem tartóztatnak le a kémkedés gyanúja miatt Kikindán.

— Az angol ellenlék új vezére. Londonból jelentik: Az angol alsóház ülésének legérdekesebb mozzanata az volt, hogy az ellenlék vezetését Clynes, a munkáspárt vezére vette át. Az ellenlék vezére eddig Asquith volt. Az alsóház ülésén Lloyd George nem jelent meg.

— A sentai katolikus templom építészének ügye. Sentáról jelentik: Megirtuk, hogy a sentai katolikus templom építésének ügyében egy vegyes bizottság fog dönteni, a melynek tagjai felerészben a katolikus hitközség és felerészben a városi közgyűlés delegáltjaiból fognak állni. A katolikus hitközség szombaton Gózon István prépost plébános elnökletével tartott gyűlésén megválasztotta a bizottságba küldendő tagokat, a város a december hó 5-én tartandó közgyűlésén fogja a bizottságba delegálható tagok választását megkezdni. A katolikus hitközség kimondotta, hogy ha a város a tervezett új helyen, amelyet már ismeretünk, felépíti az új templomot és a háttorleket, úgy hozzájárul, hogy a megkezdett templom építést lebontsák.

— A magyar nemzetgyűlés pénteki ülése. Budapestről jelentik: A magyar nemzetgyűlés pénteki ülésén a közigazgatási törvényjavaslat vitáikhoz Strauss István szót hozza, aki kifejtenie, hogy mivel zárszámadások nem állanak még rendelkezésre, az állam teherbíró képessége ismeretlen és így részletesen nem szólhat hozzá a javaslat-hoz. Hangsúlyozta azonban, hogy a javaslat szerint a kormány költségvetés nélkül kap pénzügyi felmentést és így annak törvényerőre emelése alkotmányellenes. Végül a jegyzők helyzetének javítására két javaslatot nyújtott be.

— Falmi események. Beeskerekről jelentik: A közeli Roggendorf községben Popovics nevű földműves revolverrel agyonlőtte Dalm Miklóst, aki melletti kihallgatás volna meghalt. A helyszínére kiszállt az ügyészség, amely Popovicsot letartóztatásba helyezte. Popovics azt vallja, hogy Dalm megmártadta őt és megfélemlítéssel léte le.

— A holgárok meg vannak elégedve a lausannei eredményekkel. Szófiából jelentik: Kormánykörökben nagy lelkesedéssel fogadják a lausannei konferencián elért eredményeket. Azt állítják, hogy Nincsiés külügyminiszter megígérte Stambulinskinél a megmártást, Venczelos pedig állítólag kijelentette Nincsiének, hogy Bulgáriának szabad utat kell biztosítani az Égei-tengerre. Így a holgárok azt várják, hogy a három miniszter tanácskozó Bulgária számára kedvező eredményt fog vevődni és ezt különösen Stambulinski beogradli látogatása hatásának tekintik, mert ezzel a látogatással Stambulinski elérte, hogy barátosabb hangulat jött létre a két állam között.

— Házasság. Erdő Matijica és Novák Károly ur a mai napon házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett)

— Kibabolták a bolgár királyt. Szófiából jelentik: A bolgár király csütörtökön szófiór nélkül autókirándulásra ment. Utközben a király autóját rablók megtámadták, a királyt zsebeit kikutatták és a nála talált 180 lírát elrabolva, elmenekültek.

— Meglopott vendéglős. Beeskerekről jelentik: Davinics Nikola beeskerei vendéglős hétfőn este egy katonával együtt mulatott. Mivel itás állapotban nem akart hazamegni, társával együtt egy szállóba ment aludni. Mikor fölébredt, látta, hogy a katonát elűzték — az ő aranyórával és 800 dinár pénzzel együtt. Főjelentésére a katonát elfogták, a lopott értékeket hiánytalanul megtalálták. A tolvajt őrzésbe vették.

— Agyonlőtt gazdálkodó. Beeskerekről jelentik: A torontalmegyői Parasz községben Kaszandzia Dusan földműves munka közben revolverrel agyonlőtte unokafivérét Kaszandzia Joca 42 éves gazdálkodót, aki a földjén dolgozott. Kaszandzia Dusan három lövést tett unokafivérére, akivel már régebbi idő óta haragos viszonyban volt. A lövések zajára a szomszéd földelken dolgozó gazdák a gyilkosság színhelyére siettek, a gyilkost megkötözték s átadták a csendőrségnek. — A panosevoii ügyészség elrendelte az áldozat holttestének felboncolását.

— Az osztálysorsjáték pénzei húzása. Lepedai és Jovanovics az osztálysorsjáték szubotnik felmérésétől által eladott sorsjegyek közül a következőket nyerték: 2891, 862, 868, 897 (2000 dinár), 387, 456, 546, 565 (2000 dinár), 567, 5056, 507, 7293 (500 dinár), 282, 240, 268, 588, 597, 9892 (500 dinár), 896, 10,049, 11,771, 166, 154, 13,098, 054, 291, 015, 100 (500 dinár), 061 (500 dinár), 16,182, 192, 143, 18,844 (500 dinár), 398, 679, 370, 373 (500 dinár), 22,017, 028, 23,845, 838, 613 (500 dinár), 841, 25,091, 032, 27,223, 466, 423 (500 dinár), 408, 256, 299, 28,241, 389, 346, 372, 342, 306,530, 521, 513, 513, 325,49, 689, 33,710, 753, 708, 34,671, 614 (500 dinár), 661, 649, 608, 36,138 (500 dinár), 169, 157, 197, 37,001, 009, 040 (500 dinár), 38,026, 778 (500 dinár), 738, 046, 609, 024, 770, 49,553, 41,946, 942, 43,843, 654, 817, 44,068 (500 dinár), 348, 058, 45,523, 579 (500 dinár), 48,303, 346, 353, 347, 49,748, 50,720, 52,312, 53,890, 873, 55,218, 56,440, 57,642, 605, 591, 581, 526, 545, 58,331, 601, 330 (2000 dinár), 59,987, 929, 912, 916, 62,221 (500 dinár), 237, 265, 296, 273, 299, 63,309, 65,390, 849, 67,717 (4000 dinár), 785, 660, 859, 860, 857, 68,526, 69,010, 025, 060 (500 dinár), 72,302, 374, 388, 353 (1000 dinár), 399, 74,007, 049 (500 dinár), 76,373, 341, 339, 311, 77,424, 408, 463, 376, 357, 369, 488, 78,940, 922, 860, 79,459, 970, 921, 929, 365 (500 dinár), 80,794 (500 dinár), 82,742, 774 (2000 dinár), 177, 85,421, 020 (500 dinár), 799, 87,146, 182, 194, 177, 115, 185, 88,114, 89,999, 010 (1000 dinár), 90,926, 020 (1000 dinár), 907, 100, 92,057, 022, 934, 097 (500 dinár), 068, 94,367, 322, 501, 96,590 (500 dinár), 512, 512, 351, 541, 549, 98,784, 763, 715.

— Karácsonyi ajándékul érdeklő művészeket vegyen Balázs Árpádnál, a Bácsme gyei Napló illusztrátoránál, Szegedinszi út 127. Műterem.

— A Vöröskegyü tüntetésben gazdag szenzációnak amerikai film előadásán anyai nép táncolt a Likában, hogy még az ablakok is betörték.

— Hol lehet olesón és jól étkezni? A Fierst-éteremben. 1600 koronától van aboama.

— Dr. Vécsei Jenő orvosi rendelője nemi betegék részére. Rendelő délelőtt 7—9-ig. Déltűn 2-6-ig fél 4-ig és 5—7-ig. Lakás: Cyrill-metoda-tér 12. I. emelet, Vojnich Pirokka-féle ház.

— Dr. Kellert Benó ügyvéd irodáját I. kör, Cara Dušana-ul. 8 (Vass Ádámmal szemben) helyezte át.

— Roth Olga kozmetikai intézetében Kr. Alexandrova-ulica 21. szám alatt, az Angol-Magyar Bank palotájában, félemeleten, modern szépségápolás, arcbőrhamlasztás, alkalmatlan haizsálak, pattanások, szemölcsök, szepek, majfolatok végleges eltávolítása. Kaphatók saját készítményű, kiváló hatású kenőcsök, puderek, gyógyszappanok, arcfehérités és ezeplikenőcsök stb. 9804

— Dr. Kosztolányi Árpád orvos rendelője Wilsonova-ulica 34. szám alatt (a polg-iskola mellett) csecsemő- és gyermekbetegék délelőtt 8—10-ig, bór-és nemi-betegeknek déltűn 3—6-ig. (Salvarsan-oltások vérbaesoknak.)

— Dr. Wohl József specialista szűrés és nőorvos haza érkezett és rendel délelőtt 8—10-ig és déltűn 2—4-ig Wilsonova-ulica 23.

— Dr. Mezey István orvosi rendelőjét megnyitotta. Belyógyászati rendelés. Férfi és női nemi betegségek modern gyógykezelése. Rendel: d. e. 8—11. és d. u. 3—5-ig. Subotica, Cara Dušana-ul. 6. (Vass Ádámmal szemben.) Telefon: 695.

— Dr. Andrejevics Andra fogászati specialista fogorvosi és technikai műtermét megnyitotta és bécsi tanulmány után megújította és minden fogászati munkát a legmodernebb kivitelben véglesli. Fogászati laboratóriumában a technikai munkákat fogorvosok részére is Alesch ur, a bécsi fogászati egyetemi klinika volt főnöke végzi. Rendel: d. e. 9—12 és d. u. 2—5-ig. Kralja Petra Park 7. számú házban az emeleten (volt Reichl-palota). Telefon 4—52.

SPORT

— Sport—Sand. Az ószi futball-szezon utolsó mérkőzése igen érdekesnek ígérkezik. A barátságos pályán vasárnap déltűn 2 órakor kerül eldöntésre, a bajnokságjelölt csapat utabbi, fiatal erőikkel próbálkozik komplett csatárona megtartása mellett. Így a kapuba a jövő emberét: Lubibratesot állítják be. Beavatottak sokat várnak a fiatal kapus képességétől. A Sport ezzel szemben legjobb összejáratásban fog szerepelni, ugy, hogy előre is megállapíthatjuk, hogy a mérkőzésből a Sand új összejáratás csapata fog vesziesen kikerülni. A Sport végleges összejáratása egyébként a következő:

- Letovác,
- Bokor, Nagykanász,
- Ilgen, Mészáros, Sárcevis,
- Szagemeister, Varga II., Varga I., Zogica, Fellner.

— Elmaradt a vajdasági alszövetség előkészítő gyűlése. Novisadáról jelentik: Vasárnapra a novisadi sportegyesületek nagygyűlésre hívták meg az összes vajdasági sportegyesületeket az új vajdasági alszövetség megalapításának megbeszélésére. Pénteken váratlanul a zagrebi országos labdarúgó szövetség tavrailag megütötte a gyűlés megtartását.

— Itt azt hiszik, hogy a központ tövesen azt hitte, hogy vasárnap már az új alszövetség alakuló közgyűlést akarják megtartani, pedig csak előzetes megbeszélésről volt szó. A központ vétója folytán a gyűlés elmarad.

— Sand—Nak. Vasárnap Novisadon találkozik a bajnokság első helyezettje a novisadi serleg győztesével. A Sand győzelme várható.

— Box-verseny Novisadon. December 5-én Novisadon országos box-mérkőzés lesz. Minden súlycsoportra több nevezés érkezett.

TŐZSDE

Beograd, november 24. Zárlat Páris 453, London 283, Milánó 295, Newyork 63, Berlin 1,15, Prága 200, Bécs 0,12, Bukarjst 42,50, Varsó 0,50, Budapest 2,76.

Zagre, november 24. Zárlat: Bécs 2,75, Budapest 2,95, Prága 201,50, Berlin 1,25, Milánó 2,96, London 280,50, Newyork 63,50.

Zürich, november 24. Zárlat: Bern 0,075 (0086,50), Holland 2,12 (211,75), Newyork 537,50 (537,50), London 24,17 (24,17), Páris 38,45 (38,90), Milánó 25,10 (24,95), Prága 16,90 (16,90), Budapest 1,226 (0,228), Zagreb 1,90 (2), Bukarest 3,45 (3,40), Varsó 0,035 (0035), Bécs 0,0073, bélyezett 00076 (00073 00076).

Budapest, november 24. Zárlat: A devizaközpont lekzsdése: Dinar 31,20, Osztrák 3,50, Berlin 37,50, Milánó 1,10.

Broj 197 ovh. 1922 god.

— Dražbeni oglas. Doje potpisani Kr. sudski izvrsioc s ovim dajem javnosti na znanje, da su po odluci Broj 2570—921. god. ispoljskog Kr. sreskog suda u koristi broj Dr. Emila Havaša zastupljenom prof. irma Heves i Fergaš i priklom do 3077 Dinara izvršene ovrhe zaplenjeni i na 3950 Din. ocaenio sledejući stvari i to: konj, kola i namestaj na javnoj dražba prodati.

— Radi odvajanja ove dražbe po rešenju broj 1107—1922 ispoljskog Kr. sreskog suda 3077 Din. glavice, ovaj od 15. decembra 1921 god sledejući kamata 5% sudski veđ propudimiro troškova u kući dužnu Topoli obavljajem rok na dan 25. novembra 1922 god. popodne u 3 sata s tim da se gore navedene pokretnosti najviše obočavajem a u nuđzi i iz pod precepcione vrednosti prodati.

— U koliko le napokrobinie i drugi zaplanio i na njih na podmirenje pravo imaju ova se družba u smislu §. 120. zak. čl. 60. od god. 1881. i u njegovoj korist odrađuje.

Topola, 29. oktobra 1922.

— Kátrányleme, aszfaltzsigetelő-lemez, kőszénkátrány, carboli-neum, facement, szurok, vaslak aszfalt, Bitumen.

Beogradi Aszfalt és Kátrány-vegyitermek gyára

Beograd

Vuka-Karadžićeva ul. 6.

GRADSKO POZORISTE   **VÁROSI SZÍNHÁZ**

Szombaton, nov. 25-én este 8 órakor. Bérletszűnthen

KLAVDIJA ISAČENKO

a beogradi Nemzeti színház elásztikus szűtett csoportjának vendégszereplése.

NYILTTÉR.

CSELEDELHELYEZŐ INTÉZETEMET

Milos Obilić uticából AGINA ULICA 2. szám alá helyeztem át. — Régi i. megbízom és a t. közönség n. b. pártfogását kérve vagyok: — teljes tisztelettel

Eberhardt Károlyné 8562

Abonnensek jutányos áron elfogadtamk.

Subotička Gradska Javna Bolnica.

Broj 1732, 1922. D.

Ügias.

Ravnateljstvo ovdajšnje gradske bolnice namerava održati očetamtu licitaciju dne 10. decembra 1922. god. pre podne u 10. sati u kanceariji gradske javne bolnice radi osiguranja isporuke mesa i hleba za bolnicu počom od 1. januara 1923. do 31. decembra 1923. g.

Stoga se ozivaju zainteresovani da izvode dati svoja ponuda stvarateljstvu ovdajšnje gradske bolnice, de 9. decembra 1922. god. posle podne u 5 sati, gde se i uslovi mogu za isporuku videti.

Eladó

gyökerez szőlőoltvány

Ripária Porbélis alanyon öntözésre berendezett szőlőisko ámból dus gyökérzetel, olyan mint más kéteves, hiányok pótlására is kiválóan alkalmas. Mig a készlet tart, előjegyzéseket tavaszi szállításra már most elfogadok. 8559

Hegedüs Ferenc Mokrin

GÉPEK

FA-, BÁDOG-, FÉM
megmunkálására, valamint
SZERSZÁMOK

továbbá transzmissziók, motorok, cséplőgépek és ekék — állandóan raktáron:

KARLO JETZBACHER D. D. ZAGREB,
Vlaška ul. 25. — Telefon 4-90.

Vezérképviselete következő cégeknek: Zimmermann-Werke Chemnitz, A. B. C.-Motoren-Ges. Wien-Güterquai, Arthur Hauser & Co. Schweinfurt ag. n.

WEITZENFELD és TSA
SUBOTICA TELEFON 190.

Iroda: Városi Bérpalota. Költőgyár: Sental-put Alapítva 1902. Távireteim: Ken deripar.

PONYVA

ELADÁS ÉS KÖLCSÖNZÉS

Ajánl: Lópokrócsokat, tűzőltő és kerfi tömlőket, ujlisztes, gabonás, gyapju, toll, komló és szálmazsákokat, madrac és roletta szöveteket juttából és lenből, mindenemü házivásznat. Zsineg, kötői és hevederek. 712

Asztalosmesterek és gyárosok figyelmébe!!!

Minden mennyiségű BLINDFURNIERT szállíthatok azonnal kisebb vagy nagyobb mennyiségben 3 és 2 mm vastagságban 100-105, 105-135, 135-55 és 165-55 centimeter méretben, avagy a feladandó méretek szerint. Ajánlattal szolgál

Spitzer Herman Sombor

Florián ul. 3. — Telefon 229. sz.

GUMMI BÉLYEGZŐT

cirill, horvát vagy bármily mas nyelvtű legsebbkivitelben és leggyorsabban gyári áron

KÉSZIT

DEUTSCH I.

optikus Subotica, Reg. Aleksandra-ulica 22. sz. Telefon 316. szám. 695 b

Tűzifa

LEGOLCSÓBBAN BESZERELHETŐ
HAJO ÉS WAGONTÉTELBEN

GERBER SÖRGYÁR
STARI-BEČEJ

Ugyanott 2 jókarban levő teherautó eladó.

Vadászok!

Vadászfégyver és vadászlőszer szükségletüket legolcsóbban

BATA V. FIA

Subotica, Aleksandrova u. 7. vadászfegyver és vadászlőszer nagykereskedésében szerezhetik be.

JANSEN FILS BELGA FEGYVERGYÁR gyártmányainak eladása jótállás mellett.

Nagy raktár Bayard Ogris és Sauer fegyverekben.

ANGOL ÉS NÉMET PATRONOK.

Tessék próbavásárlást tenni.

Eladás nagyban és kicsinyben.

Fegyverek javítása jótállás mellett.

Állatokat preparálunk.

Árjegyzék ingyen.

S. H. S. KIR. LŐPORELADÁS.

Fodrászok

legolcsóbb bevásárlási forrás

KAICS PÉTER

fodrászati cikkek és illatszerek nagy raktára
Subotica, Rudičeva ul. — Telefon 147.

ALAPITTATOTT: 1879.

NEMZETKÖZI SZÁLLITMÁNYOK

EMIL EICHHORN

BROD n/S.

BOS. BROD.

Sürgöncim: EICHHORN.

TELEFON: 49.

Eladó

egy 7 járatu félmagasörlésre berendezett

vámmalom
felerésze

nagy teleppel, artézikutál, villanyvilágítással jó buzatermő vidéken, Torontálmege Orosziámos községben fekszik.

Czím:

Selmeczy Antal Fiai Hengermalma Oroszlámos. 8482

Sava d. d. za uvoz i izvoz
Subotica. Telefon 565.

Ajánlunk itteni raktárunkból: folyékony vagy szilárd állapotban levő tiszta mézet kannával együtt brutto netto helyett a kg. K 76.— használt foltozott gabonaszakókat a drb. K 46.— lukoyáci kristályszódát a kg. K 5-50 takarmánylisztet a kg. K 8.—

Kereskedők, bazárosok figyelmébe!

Legujabb karácsonyfadiszek

játékárul, babák nagy választékban legolcsóbb árban beszerezhetők

Kohn Simon cégnél Subotica

Pašičeva ulica br. 4. — Edénypiacz.

ALEXA IGNÁCZ

épület- és műlakatos nagyműhelye Subotica Elvállal mindenféle épület, vasrácsokat, kapukat ablak- és vasajtókat, sűrűcsokat, mindenféle mintás rajzok megvannak. Kutakat jótállással. Autopén hegesztés oxigénnel, repedti s törött vastárgyak forrasztását vidéken is. Raktáron tart kész üstházakat, vastűzhelyeket a legolcsóbb árak mellett.

Zitnjaki trg 11. — Gyümölcspiacz.

SPITZER J.

SZOBAFESTŐ és MÁZOLÓ

SUBOTICA

6193

Strossmajerova-u.8

Aksentijević és Fixmann

hirlapterjesztő és hirdetésállalat
BEOGRAD, Kralja Milana ul. 44.

Folyószámla a Prágai hitelbank beográdi fiókjánál
Telefonszám 22-22. — Postafiók 176. sz.

Közölnek

eredeti kiadóhivatali árakon az összes beogradi, zagrebi, ó-szerbiai, horvát, szlovén és vajdasági lapokba.

Utlevélláttamozás

24 óra aiatl bármely követésnél 50 Din.-ért és visumdíjert. Utólagos elszámolás.

Fordítások

szerb nyelvből magyar, német, olasz, angol, és francia nyelvre.

Utlevelekhez

szükségelt okiratok hitelesítése és fordítása az eredeti nyelvre.

A „Sluzbene Novine“-ben

hiv. és magánhirdetéseket megjelentet és kisírtet

Ingatlan

adás-vételének közvilletése.

Levelezés

szerb, horvát, magyar, német, angol, olasz és francia nyelven. 8427

nov. 23-tól
nov. 26-ig
csütörtöki-
vasárnapig

Közö

Bűn és bűnhődés

(ELETET-ELETÉRT)
dráma 5 felvonásban.

Főszereplő: GUNNÁR TOLNÁS.

Amerikai szabadalm.

összehajtható

ágy

Az ágy betétül együtt
csak 700.— dinár.

Különösen alkalmas szállodák, szanatóriumok, fradók, tanuló, otthonos, ipari munkásságnak. Minden házban nélkülözhetetlen. Amíg a készlet tart, széküldés egész fogosztára az előfektó atri.

Josip Brozović Zagreb

Boškoviceva ul. 18.
Telefon 25—61.

KÖNYVTÁR ELADÓ.

Értesítést a kiadóhivatal
ad. 8195

NAGY RAKTÁR!

Varrógépek, balkaros
cipésgépek
és kerékpárokbán.

Varrógép és kerékpár alkatrészek legolcsóbb áron kaphatók. Vízontelodók-nak nagy árendemény! Javításokat pontosan és gyorsan eszközök műhelyemben.

ADOLF STERN

Sabotica, Jelašićeva u. 4

FOGLALKOZÁS

Solidus, besseres, dearsches Kinder-Fraulein wird gesucht zu 7 jährigen Burgen. Anträge unter „Gute Behandlung“ Schmolka Antonen-Bureau Novisad. 8531

Középszkolát látogató leány kerestetik, ki az izr. elemi iskola 4-ik osztályába járó leánykának délután 4—5-ig leckéi elővzésében segítsen. 8573

Bor- és állatkaszakmában elsőrendű agilis képviselőnek, ki a kocsmárosok és italmérők körében jól bev. vezetve, szép és jól jövedelmező egzisztenciát biztosít. Cim a kiadóban. 8488

Köfaragótanoncnak szerződést néhány jó házára való műt. fizetéssel Marvanyipar. 8153

Stajer alma

elsőrendű, legutányo sabb árban kapható. — Vidékre csomagolva szállítok.

Donauer Jenő

Skadarška ul. 4
(a Zoldta-körösmá mellett, 1070 kis-utca). 8244

KOCSIS

jó fizetéssel
felvétetik
a Bélygyárban

Beogradska ulica.

Apróhirdetések

Telefonon nem adunk hirdetési árgyakban felajánlásokat. Apróhirdetés egy sor 3 K. vastagbetűs és címző kézzelírásos számított. Legkisebb apróhirdetés ára 30 K. Apróhirdetéseket felvesz Subotica-n a kiadóhivatali Alexandra-utca, Lebach-ház és Schläger hírlap-árada a vasúti park mellett. Vidékre valamennyi telefontársulat. Előfizetési díj havankint 39 din., negyedéves 98 din. Kérdezőkúrdokhoz válasz helyeg mollokendő. Álláskeresők az apróhirdetési díj feltét. fizetik.

Solidus, besseres, deutsches Kinder-Fraulein wird gesucht zu 7 jährigen Burgen. Anträge unter „Gute Behandlung“ Schmolka Antonen-Bureau Novisad. 8531

Deutscher ontikus és iró-zépiarvító műhelyébe jobb házból való műt. tanoncul fizetés mellett felvétetik. 8902

TEL-ELADÁS!

Makdaralók eladók Mészárosnál. Subotica. Zs. Tebacka-ut. 17. 8495

Olesón eladó egy 24 lóerős, kéthengeres francia gyártmányú gőzmozg. bármilyen nagyobb üzemi hasznára alkalmas. Súly 1800 kg. VIII. Jagodinska-ut. 4. 8406

Tisztelettel értesítjük egy a helybeli, mint a vidéki börtfeldolgozó iparos urakat, hogy f. hó 27-én helyben I. Cara Dušana ul. (Városi bérpalota) volt „Böripari Szövetkezet” helyiségében, egy a mai kornak megfelelő

börkereskedést nyitottunk.

Raktáron tartunk:

Cipézők, eszmadriák, papucssok, szijgyártók és nyergesok részére mindennemű bel- és külföldi kész bőrték ugyazintó kelleket, valamint szijgyártók részére az összes szükséges szerszámvereteket, gépszijjakat, egész bőrökben (croupban) és minden méretű készégszójjakat, legyekozni fogunk a mai é önyös árainkkal a t. vevőinknek minden cikkben rendelkezésükre állani. Amidőn még a böriparral foglalkozó iparos urak b. pá t. fogását kérjük maradtunk — teljes tisztelettel.

ANDRÁSSY ÉS TÁRSA

BÖRKERESKEDŐK.

Jóházból való
börkereskedő tanonc
felvétetik.

Andrássy és Társa
börkereskedőknél Subotica.

Lifka

nov. 20-161
nov. 21-ig
hétfőtől—
keddig

Vörös keztűű

II. rész: EG A RABLÓBARLANG.
November 23-161 23-ig, szerdától—csütörtöki
III. rész: Szenzációs letelezések.

KÜLÖNFÉLE

Lakás butorral átadó és azonnal átvehető. Cim. V. Skofiska-ut. 6, bajai iskola-nál. 8594

Pék- vagy más műhelynek alkalmas helyiség kádo. Majlát Gergely, Dalmatinska-u. 3. 8551

Zongorát vagy pianót hosszabb időre bérbé venni. Cimeket a kiadóba kérek. 8597

Kétgyas butorozott szobát keresek elsősor. Lenket, Hadžićeva-ut. 5. 8601

Horváthné és Jovanovic Natália gyermekkruha és nőruha szalonja Rudžićeva-ut. 2, Csakás-ház. 8496

Szöprényél 1-a búkk, nagyobb mennyiségben kapható Vujković famegmunkáló-telepen. 8576

UTAZÓ

festékszakmából, ki Bécsbe és Bécsben be van vezetve, a szerb nyelvet bírja, december 1-ro felvetelik.

SCHEER HENRIK
SOMBOR 8403

Branko Radičević ul. 1.

Hordókat!!!

Elsőrendű minőségben 30 literes 500 és 700-tól 800 literesig kerések megvételre

Schwarz, Subotica
Senčanski put 17, Tel. 535.

Budapesten

elsőrendű sarok kávéház forgalmes utvonalon a tulajdonos betegsége miatt tíz millió magyar koronáért eladó. Bővebbet Dr. HALÁSZ LÁSZLÓNÁL, BUDAPEST Rákóczi-ut 68. szám. 8416

Hajfestészet

valódi francia „L'oreal-Henné“-vel mindenféle színben, szakértelemmel, művészi munkával csakis

Mittler-féle szalonban végeztetnek el. 8415

TÜZIFA

vagontételben, prompt szállításra kapható
Schönberger F. Novisad
Bana Jelašić (Mikes Kelemen) ulica 12.